

minyons escoltes guies sant jordi

FOCA. 1977-78

Fitxa nº 10

Totes les Branques

LA NATURA, LLOC EDUCADOR

1. La natura ressona fons en els nois i noies.
2. Observar i aprendre de la vida.
3. De l'observació a la comprensió i a l'acció.

1. La natura ressona fons en els nois i noies.

"... a la vora del riu, al capvespre prop de la foguera, sota la tenda silenciosa on arriba l'ululació de l'óliba, el crit de l'esparver sobre el camí polsós...hom es descobreix a sí mateix molt millor que a la ciutat..." (1)

"Tots els infants transposen la realitat present, la fan més bella, la transformen. Somnien que són un campió o un heroi..."

En l'infant, el somni és més que una representació imaginària. És una mena d'anticipació de l'esdevenidor; una manera de viure a l'avançada el que voldria ser més tard, i una instintiva presa de consciència del que ell esdevindrà. El somni pot implicar una mena de compromís implícit.

...Mentre participen a la tasca comuna, els més joves es passegen una mica i jugen a les seves petites aventures imaginàries, secretes; és la seva manera de reposar, la vàlvula instintiva que els lliura del cansament.

Els cants neixen sols. S'observa un esquirolet sense saber que s'està fent una observació: s'estudia el rastre d'un talp, s'escolta un ocell i es procura de veure'l; el refilet triomfal d'una merla fa venir ganes de xiular i de cantar..." (2).

La natura, ens venen a dir aquests textos, és un estímul constant per als nois i noies.

I és un estímul importantíssim perquè els remou a un nivell instintiu, no racional, extraordinàriament primari i elemental.

(1). M. de Paillerets. Els nois i l'Escoltisme. Gustau Gili Ed.

(2). M.D. Forestier. L'Escoltisme, ruta de llibertat. Id. editor.

Aquesta crida tan elemental serveix per a que es desenvolupin en els nois unes actituds i uns aprenentatges que són molt a la base de l'expansió i l'equilibri de la personalitat:

- viure a la natura trempa el caràcter, obliga a respondre a unes circumstàncies sovint adverses i que no deixen alternatives fàcils.
- moure's en un ambient natural contribueix a que es desenvolupi l'intel·ligència pràctica: obliga a espavilar-se amb una gamma de recursos limitats i a treure'n el màxim de partit.
- la natura és l'escola de la sensibilitat: l'impacte de la bellesa i de l'equilibri és massa fort com per a que un nen o un noi puguin sostreure's al seu influx.
- a la natura és més fàcil de comprendre quin és el lloc de l'home en el conjunt de les coses que hi ha al món. A la natura, en contacte directe amb un tot harmònic, s'entén el que vol dir "CREACIÓ".

En segon lloc, a la natura, els nois hi poden veure un encontre particularment important en aquest moments: l'encontre de l'harmonia que mil·lenàriament s'ha anat edificant entre les criatures amb l'impacte que l'acció de l'home ha produït sobre aquell entorn natural que li havia estat encomanat.

- a la natura, nois i noies hi troben allò que emfàticament, amb un pel de romanticisme si voleu, s'anomenava el "rostre de Déu", un dels seus rostres.
- i s'hi troben també amb el que n'ha fet la societat dels homes: l'estat actual de la natura és un pacient i mut testimoni de la nostra realitat social.

A l'escoltisme es creu que els nois han d'estar en contacte amb la natura perquè aquesta representa per a ells una crida primitiva a desvetllar-se i espavilar-se.

Perquè els posa davant d'una mesura de la seva humanitat -petits enmig d'un escenari immens- i del fet de l'harmonia que evoca allò que hi ha més enllà de l'humà.

I perquè els deixa enfront d'un dilema de transfons socio-polític: què n'hem fet? per què? què hem de fer-ne de la natura?

2. Observar i aprendre de la vida.

Voldríem que l'educació a l'escoltisme fos quelcom que partís dels nois, de la realitat, i que fós una educació oberta a l'acció i a la transformació.

Es a dir:

1er.- Partir de la realitat vivent: descoberta.

- . no parlem d'estudi de la natura, sinó descoberta.
- . és a dir, observar la vida; viure-la abans que voler explicar-la.
- . en contacte directe amb les coses
- . i contacte apassionat: en aquest sentit és difícil que les explicacions puguin substituir l'exemple personal dels Caps.

2on.- Partir del ressó que aquesta realitat produeix en els nois noies.

- . fer participar els nois i noies de la joia de descobrir.
- . i deixar-los després gaudir del silenci, deixar-los endinsar-se en un món de sentiments imprecisos, difícils d'explicar.
- . deixar-los gaudir de la soledat, deixar-los enfrontar-se a sí mateixos, deixar-los que es preguntin i es responguin.

3er.- Trobar un curs per a que aquest ressó esdevingui transformació interior i, si és el cas, acció.

- . respectar el creixement de la intuïció de la Unitat del món.

- . ajudar, si ho desitjen, a que compreguin una mica les seves intuïcions, parlar-nè, escoltar-los.
- . ajudar a que s'organitzin, si ho volen, unes exploracions més sistemàtiques; posar a la seva disposició la tècnica necessària.
- . fer-los costat en el seu treball per a entendre, per a explicar-se el món tal com és, per a canviar-lo altre cop en el que era.

Però adoneu-vos que hem esbossat un procés: primer trobar-se amb la realitat, segon gaudir-la, tercer comprendre-la i actuar-hi si es vol.

Aquest procés és tal que no pot fer-se el tercer pas si no s'han fet abans els altres dos.

No té cap interès el que els nois organitzin empreses molt espectaculars de "salvaguarda de la natura" si, abans, no han intuït ni han comprès.

Per això insistim en que l'essencial és el contacte amb la vida: l'observar-la i l'aprendre d'ella.

3. De l'observació, a la comprensió i a l'acció.

Intentarem baixar al terreny de la pràctica, concretar tot això que acabem de parlar en alguns suggeriments d'activitat diària.

Que quedin ben clar, però, que abans que res és necessari anar a la natura, ésser-hi, viure-la.

Partirem de les tres propostes del document "Natura i Escoltisme", de l'equip N.E.U., juny 77.

1er.- Tractar la natura amb respecte.

Fer una sortida i, sobretot, un camp, és ocupar per uns dies una parcel·la de la natura.

Aquesta apropiació que fem de l'espai natural és un motiu concret per a educar moltes petites coses:

- . el disseny general del camp, la instal·lació de les tendes i dels racons de cada equip, la composició dels espais col·lectius han de fer-se amb sensibilitat estètica i amb ordre. l'observació d'alguns elements naturals: sol, vent, relleu, aigua, vegetació, espais oberts o tancats, recolliment o expansió...
- . segonament, com que en viure a la natura hi introduïrem fatalment alguns canvis, és important que aquests canvis siguin calculats i controlables: tal limitada d'arbres, control del foc i del fum, eliminació total de les deixalles, limitació del soroll...

2on. Viure la natura amb els ulls oberts.

En funció de tot això que acabem d'exposar, hi ha mil detalls a tenir en compte, mil coses concretes sobre les que hem de cridar l'atenció dels nois i noies.

Hi ha també la possibilitat d'adoptar uns horaris propicis a "viure el lloc" plenament.

Hi ha l'exemple del Cap: el fet de que s'aturi a mirar, que disfruti al contemplar perquè li agrada, que es relaxa en una situació de contacte intens amb un pa satge, un cant d'ocell, un cop de vent...

3er.- Actuar positivament, concretament, en la recuperació de la natura.

Aquí caben moltes activitats possibles: investigacions, reportatges, reportatges-denúncia, exploracions, neteja i acondicionament d'indrets malmesos, acció coordinada amb entitats de salvaguarda del medi ambient.

L'Escoltisme ha estat, des dle primer moment, un moviment educatiu que atorgava una importància fonamental al contacte amb la natura-

El contacte dels nois amb la natura contribueix a desvetllar-los qüestions, actituds i habilitats que mai desenvoluparien a la ciutat.

Aquest contacte, però, ha de seguir un procés:

- . trobar les coses, descobrir,
- . gaudir el descobriment, deixar-lo vibrar a l'interior.
- . obrir el canvi interior a l'Acció concreta.

L'escoltisme ha donat també des de sempre una importància primordial a l'acció concreta.

Per això demanem concretament als nois que vagin pel món i que actuïn per a denunciar i arranjar, dins les seves possibilitats les destrosses.